Nederlandse Dansdagen

Batterijstraat 48
6211 SJ Maastricht
+31 43 30 300 30
nederlandsedansdagen.nl
#dansmetmij

Maastricht, 1 mei 2025

Geachte Minister Bruins,

De besluitvorming over de cultuursubsidies voor de periode 2025-2028 is nog maar net afgerond. Toch wordt er nu al nagedacht over de vormgeving van de volgende periode en zult u daar de komende tijd al richtinggevende besluiten over moeten nemen.

De besluitvorming voor de cultuurperiode 2025-2028 bracht de danssector niet wat wij nodig achten voor een vitaal danslandschap. Wij menen dat, ook binnen de kaders van het huidige stelsel, verbeteringen mogelijk zijn die leiden tot een gezond en toekomstbestendig danslandschap in Nederland. Daarom zijn we in gesprek met partijen in dat Nederlandse danslandschap aan de slag gegaan om u een propositie voor de danssector voor te leggen, zodat u dit mee kunt wegen in uw besluitvorming over de uitgangspunten voor de periode 2029-2032. In deze brief zetten we onze gedachten daarover uiteen.

De vraag die in onze gesprekken centraal stond was of het huidige subsidiestelsel is toegerust om een danslandschap te ondersteunen wat de sector, wat de makers nodig hebben om het publiek optimaal te bereiken, te boeien en te inspireren. Stel de maker en het publiek centraal en bezie hoe het stelsel dat kan ondersteunen.

Zoals breder in de cultuursector is bepleit, zou ook de danssector gebaat zijn bij een betere afstemming tussen de verschillende overheden. Voor een goed functionerend stelsel is wettelijke erkenning en verankering van de taken van de verschillende overheden in het stelsel nodig. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de zorg voor voldoende speelplekken, het afstemmen van termijnen en aanvraagprocedures.

Essentieel is dat in dat landschap de hele keten wordt meegenomen, van educatie bij kinderen en amateurs tot de (inter)nationale top. Wij realiseren ons daarbij terdege dat met de huidige budgetten er altijd lastige keuzes gemaakt moeten worden. Toch menen wij dat het ook binnen de huidige schaarste beter kan, dat daarbinnen bezien moet worden hoe we tot een vitaal ecosysteem voor de dans komen.

De danssector heeft behoefte aan een meer stabiele infrastructuur die ruimte geeft aan flexibiliteit en ontwikkeling en makers een toekomstperspectief biedt. Die infrastructuur moet bovendien ruimte bieden aan makers met een heel diverse achtergrond. Naast de makers met een (professionele) dansopleiding bestaat het landschap steeds meer ook uit makers die voortkomen uit de community zelf en uit autodidacten. Ook zij verdienen een plaats in een divers danslandschap dat een breed publiek kan aanspreken.

Ondanks bovengenoemde kritiek erkennen wij dat er binnen het huidige stelsel veel goeds gebeurt voor de dans in Nederland. Maar het kan beter. Wij hebben een propositie die bijdraagt aan een gezonder en toekomstbestendiger danslandschap:

- Gespreid over het hele land zou gewerkt moeten worden aan functieclusters voor de dans, waardoor een samenwerkend ecosysteem ontstaat. Een ecosysteem waarbinnen een podium, een festival en een productie- en ontwikkelfunctie kunnen bouwen op langjarig vertrouwen.
  Deze clusters moeten de opdracht krijgen om stabiliteit en doorstroom voor makers te borgen. Voor alle makers: nieuwe makers, mid-career tot instellingen met een jarenlange historie. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden tussen clusters van regionale en nationale betekenis. Het stelsel zou de ruimte moeten bieden deze clusters van onderop tot stand te brengen.

- Door op bovenstaande wijze de productie-en ontwikkelfunctie stabiliteit te geven kan voorkomen worden dat makers om hun werk te kunnen maken eigen stichtingen of gezelschappen moeten oprichten. Vernieuwing en (door)ontwikkeling kan op deze wijze een plaats krijgen in een stabiele infrastructuur.

- Educatie en ondersteuning van het amateurcircuit zijn belangrijke bouwstenen voor een gezond danslandschap. Gemeenten spelen daarin een essentiële rol. Zij zijn verantwoordelijk voor de binnen-en buitenschoolse cultuureducatie en de ondersteuning en facilitering van organisaties en initiatieven binnen het amateurcircuit. Deze bouwsteen zou onderdeel moeten zijn van de bestuurlijke afspraken tussen Rijk en gemeenten.

- De subsidies bij de Rijksfondsen en de Basisinfrastructuur kunnen beter aansluiten bij de vaak niet-lineaire carrière van danskunstenaars, door hen de mogelijkheid te geven aan te vragen voor 2, 4, 6 of 8 jaar. Het zou goed zijn als de subsidiemogelijkheden aansluiten bij de wijze waarop een danscarrière zich ontwikkelt in plaats van dat de carrière zich moet voegen naar het subsidielandschap.

- Maak een onderscheid tussen subsidies voor artistieke ontwikkeling en onderzoek (zonder directe productieverplichting) en subsidies gericht op het realiseren van producties en tournees. Dit geeft makers meer ruimte en flexibiliteit om hun artistieke proces te verdiepen en te vernieuwen. Artistieke ontwikkeling is immers een essentiële stap in het ontstaan van toekomstig werk, maar wordt in het huidige systeem nauwelijks gefaciliteerd. Nu ligt de nadruk te sterk op productie en presentatie, wat leidt tot een overaanbod van voorstellingen en onvoldoende ruimte voor reflectie, experiment en groei.

- Zorg voor een zorgvuldige afbouw als instellingen hun meerjarige subsidie kwijtraken.

- Waarborg de positie van mid-career makers in het dansstelsel. Ze zijn essentieel voor een vitaal danslandschap. Zij dragen bij aan duurzame artistieke ontwikkeling en verbinden generaties. Juist deze groep werd hard geraakt in de subsidietoekenningen voor 2025–2028: velen verloren hun subsidie, terwijl er de afgelopen jaren intensief in hen is geïnvesteerd. Door hun positie nu niet te borgen dreigt kapitaalvernietiging. Deze makers vormen een krachtige schakel met de landelijke dansinfrastructuur en potentiële clusters en hebben een sleutelrol in de verdieping en groei van het veld.

- Introduceer een specifieke stimulans voor toegankelijkheidskosten om de inclusie binnen de sector structureel mogelijk te maken, zodat drempels voor deelname en productie voor diverse groepen worden weggenomen.

Naar aanleiding van de besluitvorming voor de lopende subsidieperiode is discussie ontstaan over de adviespraktijk bij zowel de Raad voor Cultuur als het Fonds Podiumkunsten. De veelheid aan aanvragen die binnen een kort tijdbestek beoordeeld moeten worden raakt aan de grenzen van het huidige model. Wij geven u daarbij in overweging om bij de beoordeling van aanvragen meer ruimte te geven aan bezoldigde monitoring en visitatie door commissies die daarvoor de tijd krijgen en waarbinnen voldoende deskundigheid aanwezig is.

Wij hopen van harte dat u bovengenoemde voorstellen in uw overwegingen wilt betrekken en gaan daarover graag met u in gesprek. De danssector heeft veel moois te bieden. Wij nodigen u ook van harte uit dat te komen beleven.

Met vriendelijke groet,
Claudia Laenen, Lobke Nabuurs & Ronald Wintjens
Directie Nederlandse Dansdagen namens de sector dans

Dit traject is mede tot stand gekomen door branchevereniging NAPK en experts uit het veld:
Marjorie Boston – De Schuur
Janine Dijkmeijer – Parkstad Limburg Theaters
Martine van Dijk – PodiumINC
Carole van Dithuyzen – Maas Theater & Dans
Jaïr Franken – Sample Culture
Ulrika Kinn Svensson – Fontys Hogeschool Dans
Sanne Lohof – Summer Dance Forever
Jasper van Luijk – Shifft
Hans Noijens – LKCA
Marc Pil – Nederlands Dans Theater
Lisa Reinheimer & Joriene Blom – Dansateliers
Janneke Schmeitz – schrit_tmacher Festival